

A 1773/hållbart

Tekijä Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Jäsen ehdotus pohjoismaisesta yhteistyöstä hiilinielujen hyödyntämiseksi ilmastotyön tehostamisessa

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se pyrkii edistämään sitä, että Pohjoismaiden ilmastopolitiikan kansalliset suuntaviivat painottavat hiilinielujen lisäämisen tärkeyttä ilmastomuutoksen torjumisessa.

että se pyrkii edistämään yhteispohjoismaisen kannan muodostamista ilmastopäästöjen kompensoinnista hiilinielujen ja -varastojen avulla ja että se yhteistyössä EU:n kanssa pyrkii sisällyttämään nämä tavoitteet kansainväliseen ilmastosopimukseen.

Taustaa

Ilmastomuutos on ihmiskunnan kohtaamista haasteista suurin. Se aiheuttaa planeettamme ekosysteemeissä nopeita ja dramaattisia muutoksia. Kesän 2018 ennätysmäisen lämpimät säät sekä muut ääri-ilmiöt, kuten Ruotsin metsäpalot, ovat vain muutamia esimerkkejä muutoksista, jotka yleistyvät myös Pohjoismaissa.

Ilmastomuutos on globaali ilmiö, ja sen vuoksi sitä on myös torjuttava maailmanlaajuisesti. Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteena on pitää maapallon lämpötilan nousu alle 2 asteessa – tai jopa vain 1,5 asteessa – verrattuna esiteolliseen aikaan. Joidenkin arvioiden mukaan näitä tavoitteita ei voida saavuttaa nykyisin toimenpitein. Nopea väestönkasvu, talouskasvu, liikenteen lisääntyminen sekä kasvutalouksien laajentuva tuotanto uhkaavat lisätä päästöjä maailmanlaajuisesti ilmastosopimuksesta ja muista toimenpiteistä huolimatta. Yhdysvaltojen vetäytyminen ilmastosopimuksesta heikentää osaltaan mahdollisuuksia saavuttaa asetetut tavoitteet.

Pariisin sopimuksen mukaan ilman hiilidioksidipitoisuutta voidaan vähentää mahdollisimman tehokkaasti paitsi rajoittamalla päästöjä myös sitomalla hiiltä luonnollisella tavalla kasvillisuuteen eli luonnon omiin hiilinieluihin. Ilmakehässä on jo noin 100 miljardia tonnia ylimääräistä hiiltä, jota voidaan vähentää vain suurten metsäalueiden avulla.

Ilmastonmuutoksen torjumisessa käytetään menetelminä tällä hetkellä eniten energiankäytön tehostamista ja uusiutuvan energian käyttöönoton lisäämistä.

Koska tiedämme, että ilmastotavoitteita ei saavuteta vähentämällä päästöjä toimialoittain, on tarkoituksenmukaisempaa kannustaa maita ja yrityksiä suorien päästöjen vähentämisen lisäksi myös kompensoimaan päästöjään. Tällä tavoin voidaan ottaa käyttöön useampia ja entistä kustannustehokkaampia keinoja ilmastonmuutoksen käsittelemiseen ja torjumiseen. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa sitä, että ilmastotavoitteet voitaisiin saavuttaa ja yritysten velvollisuudet täyttää myös sitomalla hiilidioksidia ilmakehästä niin, että kolmas osapuoli huolehtisi sen mittauksesta ja verifioinnista luotettavalla tavalla ja avoimesti.

EU:n ilmastopolitiikka ei luo yrityksille mahdollisuuksia tehdä investointeja hiilinielujen määrän lisäämiseksi, koska ilmastohyötyjä ei voida lukea hyväksi päästöoikeuksien kaupankäynnin päästövähennystavoitteissa, vaikka hiilinielujen merkitys periaatteessa tunnustetaan. Tämä johtaa siihen, että metsiin investoidaan liian vähän suhteessa niiden mahdollisiin ilmastohyötyihin. Pahimmassa tapauksessa tämä voi myös heikentää teknisesti kehittyneissä Pohjoismaissa toimivien yritysten kilpailukykyä suhteessa vähemmän kehittyneissä maissa toimiviin enemmän saastuttaviin yrityksiin.

Tieteellisesti todistettujen ilmastoon liittyvien hyötyjen käytön hyväksyminen keinoana ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi voisi saada yritykset käyttämään enemmän resursseja erilaisiin biomassahankkeisiin. Näitä tulisi voida toteuttaa myös EU:n ulkopuolella siten, että ne parhaassa tapauksessa synnyttäisivät merkittävää uutta taloudellista toimintaa yhteisöissä, joissa jo kärsitään ilmastonmuutoksesta. Esimerkiksi metsänistutushankkeet, joissa yhdistyvät maanparannus ja maanviljely, voivat oleellisesti hyödyttää kuivuudesta ja aavikoitumisesta kärsiviä alueita ja niiden asukkaita. Tämä voisi myös vähentää köyhien alueiden muuttopainetta.

Jos tulevaisuudessa harjoitetun ilmastopolitiikan ansiosta varsinkin EU:n alueella voidaan päästä ilmastotavoitteisiin sekä vähentämällä päästöjä että kompensoimalla niitä lisäämällä hiilinieluja (myös EU:n ulkopuolella), siitä on monenlaista hyötyä. Ilmastonmuutosta voidaan torjua tällöin huomattavasti tehokkaammin ja resursseja voidaan suunnata monipuolisempiin ja kustannustehokkaampiin toimenpiteisiin, joiden avulla voidaan luoda uusia ympäristöllisesti kestäviä mahdollisuuksia liiketoiminnalle erityisesti köyhissä maissa sekä luoda markkinoita pohjoismaisille yrityksille, joilla on runsaasti metsäosaamista. Tästä syystä Pohjoismailla tulisi olla yhteinen visio hiilinielujen mahdollisesta roolista. Maiden tulisi muotoilla yhteisiä kannanottoja siitä, miten hiilinielujen laajempi hyödyntäminen saataisiin mukaan kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin ja -sopimuksiin.

Nuukissa 13. syyskuuta 2018

Annette Lind (S)

Ingalill Olsen (A)

Jorodd Asphjell (A)

Karen J. Klint (S)

Karin Gaardsted (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Laura Taunajik (S)

Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd.)

Martin Kolberg (A)

Nina Sandberg (A)

Oddný Harðardóttir (Sf)

Peter Johnsson (S)

Phia Andersson (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Suzanne Svensson (S)

Ville Skinnari (sd.)